

KONFERENCJA

„Poradnia-Uczeń-Szkoła”

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Białymstoku

ul. Słonimska 15/1, 15-028 Białystok

E-mail: ppppbialystok@wp.pl

**Strona internetowa:
pppp.powiatbialostocki.pl**

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w ośrodku koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczym przy Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białymstoku, ul. Słonimska 15/1

Podstawa prawna :

- Podstawę prawną Programu stanowi art. 12 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz 1860);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno- rehabilitacyjno- opiekuńczych (Dz. U. z dnia 7 września 2017 r. poz 1712).

Założenia programu Priorytet II

- **2.4** Utworzenie ośrodków koordynacyjno- rehabilitacyjno- opiekuńczych ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością.

Cel:

- zapewnienie niepełnosprawnemu dziecku dostępu do aktywnej pomocy ze strony państwa – służby zdrowia, pomocy społecznej, oświaty) a jego rodzicom fachowej informacji dotyczącej ich dziecka oraz problemów rozwojowych. Skoordynowanie działań służących wykorzystaniu dostępnych usług. Promowanie Programu;
- zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania rozwoju, umożliwiającego objęcie specjalistyczną opieką dziecka oraz jego rodziny.

Zadania realizowane przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Białymstoku w zakresie wspierania przedszkoli, szkół i placówek

- Na terenie poradni prowadzone są różne formy terapii:

- logopedyczna;
- pedagogiczna/ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- psychologiczna, w tym rozmowy wspierające;
- trening stylistyczno-ortograficzny;
- trening słuchowy metodą Warnkego;
- trening umiejętności społecznych (TUS);
- zajęcia socjoterapeutyczne;
- trening zastępowania agresji;
- neuroterapia biofeedback;
- integracja sensoryczna (SI).

Formy wsparcia realizowane przez poradnię na terenie przedszkoli, szkół i placówek:

- zajęcia z dziećmi i młodzieżą (np. „Zajęcia aktywizujące wybór kierunku kształcenia i zawodu”; „Jak radzić sobie ze stresem”, „Jak bezpiecznie korzystać z Internetu?”, „Jak sobie radzić z uczuciem pogardy?”; „Komunikacja w grupie”; „Integracja uczniów w zespole klasowym”).
- konsultacje z rodzicami, nauczycielami;
- warsztaty, superwizje z nauczycielami;
- badania przesiewowe dzieci;
- obserwacje indywidualne i grupowe.

Formy wspomagania oferowane przez poradnię dla rodziców , opiekunów i nauczycieli

- **„Szkola dla rodziców i wychowawców”** – cz. I cykl 40-godzinnych warsztatów umiejętności wychowawczych .
- **„Warsztaty dla Dobrych Rodziców”** – 14 2godinnych spotkań.
- **Szkolenia Rad Pedagogicznych:** „Sposoby pracy z uczniem z zespołem Aspergera”, „Konstruktywna konfrontacja – sposoby radzenia sobie z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów”, „Zespół nadpobudliwości psychoruchowej”.
- **Prelekcje i warsztaty dla rodziców i nauczycieli:** - „Trudne rozmowy, sukces spotkania”, „Zrozumieć siebie nawzajem, czyli jak skutecznie porozumiewać się”, „Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży – norma, czy zaburzenie”, „Wychowanie do wartości” , „Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów?”.

Ponadto:

- Pracownicy poradni na bieżąco udzielają bezpośrednich lub telefonicznych konsultacji pracownikom szkół i placówek znajdujących się na terenie działania poradni oraz wsparcie rodziny w kryzysie.
- Corocznie na początku roku szkolnego pracownicy poradni odwiedzają wszystkie placówki, w których „badają” losy dzieci, przekazują aktualną ofertę działań psychoedukacyjnych, terminarz badań i godzin konsultacyjnych.
- Dwa razy w miesiącu organizowane są godziny konsultacyjne, na które mogą zgłaszać się nauczyciele i pedagodzy w sprawach wychowawczych oraz konsultować zalecenia zapisane w orzeczeniach i opiniach.

Wspomaganie szkół w obszarze trudne zachowania uczniów

Wielowymiarowy aspekt udzielanego wsparcia – przykłady dobrych praktyk

Cele:

- **Współpraca:** środowiska rodzinnego ucznia-
środowiska szkolnego – poradni
- **Udzielenie pomocy uczniowi** w zakresie
funkcjonowania rodzinnego jak i szkolnego

Podjęte działania:

„Warsztaty dla Dobrych Rodziców” – skierowane do rodziców dzieci z ADHD oraz przejawiających trudne zachowania -cykl 14 spotkań

Cele:

Kształtowanie umiejętności rozróżniania objawów ADHD od zachowań niepożądanych, stosowania adekwatnych i skutecznych strategii pomagających dzieciom funkcjonować w społeczeństwie bez powikłań jakimi są zaburzenia zachowania, zaburzenia opozycyjno-buntownicze i zaburzenia depresyjne, wzmacniania zachowań pożądanых i wygaszania niepożądanych, akceptacji siebie jako rodzica dziecka z trudnościami rozwojowymi

"Warsztaty dla Dobrych Rodziców" są w poradni realizowane od 2015 roku. Jest to cykl 14 spotkań dla rodziców dzieci z ADHD – zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi w nurcie terapii poznawczo-behawioralnej.

Spotkania grupy rodziców z terapeutami odbywają się co tydzień i każde trwa około 2 godzin. Realizowane są według autorskiego scenariusza opracowanego przez A. Kołakowskiego, M. Jerzak, A. Pisulę.

W trakcie warsztatów rodzice poznają sposoby radzenia sobie z wieloma typowymi problemami nadpobudliwych dzieci.

Uczą się:

- rozpoznawać objawy ADHD tj. zaburzenia koncentracji uwagi, nadruchliwość oraz impulsywność od zachowań niepożądanych,
- stosować określone strategie pomagające dzieciom lepiej funkcjonować z objawami, konstruktywnie spędzać czas z dzieckiem oraz zmniejszać ryzyko pojawienia się powikłań w postaci zaburzeń zachowania, zachowań opozycyjno-buntowniczych, zaburzeń depresyjnych.

- Tę nowatorską formę pracy z rodzicami rozpoczęliśmy jako jedna z pierwszych placówek w naszym mieście i jedna z nielicznych w województwie podlaskim.
- "Warsztaty dla Dobrych Rodziców" cieszących się dużym powodzeniem.

W roku szkolnym 2017/18 ruszyła kolejna (3 edycja warsztatów), (2 edycje realizowane na terenie Poradni, 1 na terenie szkoły).

- W ankietach ewaluacyjnych warsztaty uzyskują wysokie oceny. Informacje uzyskiwane od rodziców po zrealizowanym cyklu spotkań wskazują na dużą skuteczność metody i jej nowatorstwo. Uczestnicy podkreślają realne zyski wyniesione z zajęć: wyposażenie w konkretne metody postępowania przydatne zwłaszcza w sytuacjach trudnych, poprawę zachowania dzieci, wzrost kompetencji wychowawczych rodziców skutkujący wzrostem pożądanych zachowań dzieci.

- Bardzo dobry odbiór na tę formę pracy stał się dla poradni inspiracją do opracowania skróconego **cyklu zajęć warsztatowych/supervizyjnych dla nauczycieli pracujących z dziećmi z ADHD i trudnymi zachowaniami**. W ramach współpracy szkoła – poradnia zrealizowano zajęcia z nauczycielami z jednej ze szkół w roku szkolnym 2015-2016 („Behawioralna analiza trudnych zachowań- warsztaty dla nauczycieli pracujących z dziećmi z ADHD”).
- Modyfikacja scenariuszy czternastu spotkań i uruchomiony cykl kilku zajęć były konsekwencją systematycznie monitorowanych przez prowadzących zajęcia pracowników oczekiwań odbiorców (nauczycieli).

Efekty:

- uruchomiono 3 pełne edycje warsztatów (zajęciami zostało objętych około 29 rodziców i 25 nauczycieli)
- w ankietach ewaluacyjnych uczestnicy zajęć wysoko je oceniają
- poprzez zadania domowe, z których są odpytywani, rodzice wdrażają konkretne metody wychowawcze (pozytywne podsumowanie dnia, pochwałę terapeutyczną, czas zabawy z dzieckiem, check-listy, system przywilej- zasada- konsekwencja, domowy kodeks złości, systemy żetonowe)
- rodzice odróżniają objawy ADHD od zachowań niepożądanych
- są dla siebie wsparciem, uczą się od siebie nawzajem, nie czują, że tylko oni mają takie problemy, odbarczają się z poczucia winy i stygmatyzacji jako rodziców, którzy „źle wychowują dziecko„
- poprawiają komunikację z dzieckiem i między sobą, starają się wprowadzać jednolity front oddziaływań wychowawczych

Współpraca poradni ze szkołą a TROS-KA

Wdrażanie modelu diagnozy funkcjonalnej rozwoju społeczno-emocjonalnego uczniów z uwzględnieniem identyfikacji ryzyka niedostosowania społecznego z wykorzystaniem **zestawu narzędzi diagnostycznych TROS-KA** dla uczniów w wieku 9–13 lat.

Przekazywanie nauczycielom biorącym udział w działaniach pilotażowych z zakresu diagnozy funkcjonalnej **materiałów postdiagnostycznych** możliwych do wykorzystania w procesie wspomagania rozwoju społeczno-emocjonalnego uczniów na terenie szkoły.

Opracowanie wskazówek do wychowawczej z możliwością omówienia ich.

Narzędzia diagnostyczne dla pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych: 4 skale do badań indywidualnych:

- T – radzenie sobie z trudnościami (18 sytuacji diagnost.)
- R – relacje społeczne (18 sytuacji diagnost.)
- O – obraz siebie (20 sytuacji diagnost.)
- S – sprawczość (20 sytuacji diagnost.)

1 skala do oceny 270 stopni (ocena: uczenia, wychowawcy, rodzica):

- KA – kontrola afektu (18 sytuacji diagnost.)

Narzędzie diagnostyczne dla wychowawców i nauczycieli: Skala KA (18 sytuacji diagnost.)

- skrócona wersja TROS (utworzona z najbardziej reprezentatywnych twierdzeń dla czterech skal),
- używana do badań przesiewowych lub ewaluacyjnych,
- możliwość przeprowadzania badań w małych grupach (do 5 osób).

TROS-KA – w stronę diagnozy funkcjonalnej

- **Identyfikacja problemu** (szkoła: skala KA)
- **Konsultacje** (rodzice, wychowawcy, nauczyciele: skala KA – ocena 270 st.)
- **Pogłębiona analiza problemu** (poradnia: skale TROS)
- **Program wsparcia** – działania postdiagnostyczne

Podsumowanie

Współpraca wielu środowisk skutkuje większą trafnością diagnozy a tym samym daje możliwość oddziaływań na wielu płaszczyznach co umożliwia udzielanie skuteczniejszego wsparcia.

Dziękujemy za uwagę

mgr Anna Sawicka –
Dyrektor Powiatowej
Poradni Psychologiczno-
Pedagogicznej w
Białymstoku

mgr Aneta Waszkiewicz –
psycholog, koordynator
ORE ds. wdrażania
modelowego zestawu
narzędzi diagnostycznych
oraz standardów
funkcjonowania Poradni
Psychologiczno-
Pedagogicznych

